

TEZA:

Zawiadamiający o możliwości popełnienia deliktu dyscyplinarnego nie posiada statusu strony w niniejszym postępowaniu, gdyż w odniesieniu do jego osoby nie zachodzi przesłanka określona w art. 68 ust. 5 ustawy o radcach prawnych. W związku z powyższym zawiadamiający nie posiada prawa do wniesienia odwołania od postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne (art. 70⁴ ust. 4 ustawy o radcach prawnych).

WO- 1/22**POSTANOWIENIE****z dnia 28 marca 2022 r.****Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie** w składzie:**Przewodniczący:** S WSD Leszek Korczak**Sędziowie:** S WSD Katarzyna Drożdż-Najbor
S WSD Joanna Pilewska /sprawozdawczyni/**Protokolant:** Piotr Ciepiński

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2022 r. na posiedzeniu
na skutek zawiadomienia złożonego przez Pana L. J. [**Zawiadamiający**]
sprawy dotyczącej radców prawnych: W. C., Ł. O., J. D., A. S., A. K. oraz M. C. [**Radcowie
Prawni**]

w związku z odwołaniem **Zawiadamiającego** od postanowienia Zastępcy Głównego Rzecznika
Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 30 września 2021 r. o
odmowie wszczęcia dochodzenia, sygn. akt GRD 26/20

postanawia

1. pozostawić odwołanie w aktach sprawy bez rozpoznania.
2. kosztami postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym obciąża Krajową Izbę Radców Prawnych.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym Postanowieniem z dnia 30 września 2021 r. sygn. akt GRD 26/20
[Postanowienie] Zastępca Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców
Prawnych w Warszawie [Rzecznik], działając na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 w zw. z art. 74¹ pkt 1

ustawy o radcach prawnych, odmówił wszczęcia dochodzenia w sprawie o sygn. akt GRD 26/20, pouczać jednocześnie Zawiadamiającego o przysługującym mu, w myśl art. 70⁴ ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych, prawie do wniesienia odwołania od powyższego Postanowienia do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

Zawiadamiający zaskarżył Postanowienie wnosząc Odwołanie z dnia 10 listopada 2021 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 70⁴ ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych, **prawo wniesienia odwołania od postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne** (a takim jest niewątpliwie postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia) **przysługuje m.in. stronie tego postępowania dyscyplinarnego.**

W myśl art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych, **stronami w dochodzeniu są obwiniony i pokrzywdzony**, przy czym w myśl art. 68 ust. 5 tej samej ustawy **pokrzywdzonym jest osoba, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone postępowaniem radcy prawnego określonym w art. 64.**

Pouczać Zawiadamiającego o możliwości zaskarżenia Postanowienia, Rzecznik najwyraźniej uznał go za stronę niniejszego postępowania, a ściślej za pokrzywdzonego w tym postępowaniu.

Tymczasem, w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, analiza złożonego przez Zawiadamiającego pisma z dnia 1 października 2020 r. pt.: „Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko radcom prawnym, opisanym powyżej w pkt. 1-9, Członkom Okręgowej Izby Radców Prawnych w (...)” [Wniosek] inicjującego niniejsze postępowanie prowadzi do wniosku, iż **Zawiadamiający nie posiada statusu strony w niniejszym postępowaniu, gdyż w odniesieniu do jego osoby nie zachodzi wynikająca z art. 68 ust. 5 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych przesłanka warunkująca możliwość uznania go za pokrzywdzonego**, albowiem opisany we wniosku stan faktyczny nie wskazuje, iżby jakiegokolwiek dobro prawne Zawiadamiającego miało zostać **bepośrednio** naruszone opisanym w treści wniosku (jako delikt dyscyplinarny) zachowaniem któregokolwiek z radców prawnych, których dotyczy niniejsze postępowanie. „Kluczowe znaczenie dla prawidłowego ustalenia, czy dany podmiot dysponuje atrybutem pokrzywdzonego jest

stwierdzenie bezpośrednio naruszenia dobra prawnego tego podmiotu konkretnym postępowaniem, będącym przedmiotem osądu. ” (tak: wyrok SN z 8.06.2017 r. sygn. akt SDI 18/17, LEX nr 2321937). „Za pokrzywdzonego można uznać osobę, której dobra chronione prawem zostały bezpośrednio naruszone. **Naruszenie to winno być bezpośrednio bez żadnych ogniów pośrednich.**” (tak: Postanowienie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego KIRP z dnia 26 marca 2018 r. sygn. akt WO-20/18).

Analizując treść Wniosku przez pryzmat przytoczonych powyżej uregulowań dostrzec należy, iż Zawiadamiający upatrywał popełnienia przewinień dyscyplinarnych polegający na tym, że Radcowie Prawni pełnili (nie wcześniej niż w kwietniu 2015 r.) lub nadal pełnią funkcję członków, jak również Prezesów i Wiceprezesów Zarządu w Fundacji Radców Prawnych Okręgowej Izby Radców Prawnych w (...), utworzonej w dniu 1 kwietnia 2015 r. [**Fundacja**], która nadto wpisana została do Rejestru Przedsiębiorców KRS, a zatem może wykonywać działalność gospodarczą w zakresie swojego PKD, co - zdaniem Skarżącego - wskazuje, iż Radcowie Prawni dopuścili się naruszenia art. 3 ust. 1,6, 10, 11 ust. 1 i 2, 12 ust. 1,13, 16, 17, 50 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, jak również art. 4, 6 ust. 1, 8 ust. 1-3 ustawy o radcach prawnych. Ponadto, zdaniem Zawiadamiającego radca prawny M. C. dopuściła się popełnienia przewinienia dyscyplinarnego polegającego na tym, że jako funkcjonariusz publiczny (Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w (...)) oraz członek Rady OIRP w (...)) nie dopełniła obowiązków służbowych oraz działała na szkodę interesu publicznego poprzez całkowity brak nadzoru nad działaniami Fundacji oraz nad Radcami Prawnymi, czym naruszyła art. 3 ust. 1,6, 10, 11 ust. 1 i 2, 13, 16, 17, 50 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radców Prawnych, jak również art. 4, 6 ust. 1, 8 ust. 2 ustawy o radcach prawnych. Dodał, że zachodzi również podejrzenie popełnienia przez nią przestępstwa z art. 231 § 1 k.k.

Uzasadniając powyższe Zawiadamiający wskazał, że zgodnie z art. 8 ustawy o radcach prawnych, radca prawny wykonuje zawód w ramach stosunku pracy, na podstawie umowy cywilnoprawnej, w kancelarii radcy prawnego oraz w spółkach opisanych w art. 8 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o radcach prawnych. Wyłącznym przedmiotem działalności w/w spółek jest świadczenie pomocy (art. 8 ust. 2 ustawy o radcach prawnych). Radca prawny jest obowiązany zawiadomić radę właściwej okręgowej izby radców prawnych o podjęciu wykonywania zawodu i formach jego wykonywania o nazwie kancelarii lub spółki oraz podać adres dla doręczeń. Radca prawny ma obowiązek niezwłocznie zawiadamiać o każdej zmianie tych danych (art. 8 ust. 2 i 3 ustawy o radcach prawnych). Zdaniem Zamawiającego utworzenie Fundacji nastąpiło w tajemnicy przed członkami OIRP w (...), oraz jest ona do dnia dzisiejszego prowadzona i zarządzana tylko i

wyłącznie przez Radców Prawnych, którzy wbrew zapisom art. 8 ustawy o radcach prawnych równocześnie prowadzą działalność jako radcowie prawni w swoich kancelariach lub spółkach albo pracują w kancelariach osób, które były lub są w Zarządzie Fundacji. Zawiadamiający wskazał również, że siedzibą Fundacji jest siedziba OIRP w (...), przy czym w opinii Zamawiającego siedziba Fundacji nie została należycie oznaczona przy wejściu do tejże siedziby. Tym samym zachodzi podejrzenie, że Fundacja działa w siedzibie OIRP w (...), przy wykorzystaniu obsługi pracowniczej pracowników OIRP w (...), jak również przy wykorzystaniu infrastruktury technicznej i wyposażenia (telefony, telefaksy, kopiarki, papier biurowy, tonery, itp.) należących do OIRP w (...). Zachodzi również podejrzenie, że byli i obecni członkowie Zarządu Fundacji z tytułu pełnienia w/w funkcji bezprawnie tj. wbrew przepisom ustawy o radcach prawnych i KERP, otrzymywali wynagrodzenie pieniężne za pełnienie funkcji członka Zarządu Fundacji, jak również zachodzi podejrzenie, że od w/w wynagrodzeń odprowadzane były składki na ZUS. Zachodzi podejrzenie, że do finansowania działalności Fundacji były lub są nadal wykorzystywane środki np. ze składek radcowskich radców prawnych i aplikantów radcowskich z OIRP w (...) oraz inne środki finansowe, które były przekazywane przez w/w na cele działalności OIRP w (...).

Przy tak opisanych przez Zawiadamiającego działaniach i zaniechaniach Radców Prawnych - stanowiących w ocenie Zawiadamiającego przewinienia dyscyplinarne - które legły u podstaw złożonego przez niego Wniosku - **nie sposób jest uznać Zawiadamiającego za osobę, której dobro prawne mogłoby, nawet potencjalnie, zostać w sposób bezpośredni (tj. bez żadnych ogniw pośrednich) naruszone opisanym we Wniosku postępowaniem Radców Prawnych.** W świetle przytoczonej powyżej definicji pokrzywdzonego należałoby w takim wypadku wykazać możliwość wystąpienia, przynajmniej potencjalnie, bezpośredniego pokrzywdzenia, co oznacza, że pomiędzy opisanymi we Wniosku czynami Radców Prawnych a potencjalnym naruszeniem dobra prawnego Zamawiającego nie powinno być żadnych pośrednich łączników.

Zarzuty, które Zawiadamiający formułuje pod adresem Radców Prawnych dotyczą ich działalności związanej z Fundacją (która zdaniem Zawiadamiającego pozostaje w sprzeczności w zasadami wykonywania zawodu wynikającymi z ustawy o radcach prawnych), bądź też należytego wykonywania obowiązku nadzoru nad Fundacją przez Dziekana (członka Rady) Okręgowej Izby Radców Prawnych w (...), a także nieprawidłowo - zdaniem Zawiadamiającego - ukształtowanych relacji pomiędzy Fundacją a OIRP w (...). **Z treści Wniosku nie wynika w żaden sposób, iżby Zawiadamiający przypisywał Radcom Prawnym jakiegokolwiek działania lub**

zaniechania naruszające w bezpośredni sposób jakiegokolwiek prawnie chronione dobra samego Zamawiającego. Oceny takiej nie zmienia w żaden sposób fakt, iż Zamawiający jest radcą prawnym i członkiem Okręgowej Izby Radców Prawnych w (...), albowiem Okręgowa Izba Radców Prawnych w (...) jest odrębną od Zamawiającego osobą prawną, która posiada swoje własne dobra prawne. W tym kontekście, ewentualne - rozważane w tym miejscu czysto teoretycznie i hipotetycznie - bezpośrednie naruszenie dobra prawnego OIRP w (...) nie może być utożsamiane z bezpośrednim naruszeniem dobra prawnego radcy prawnego będącego jej członkiem.

W niniejszej sprawie nie zachodzą zatem okoliczności pozwalające na uznanie Zawiadamiającego za stronę postępowania, a co za tym idzie Rzecznik nie powinien był (domyślnie) przyznać Zawiadamiającemu statusu strony (pokrzywdzonego), pouczając o przysługującym mu prawie do wniesienia odwołania od Postanowienia.

Wobec faktu, iż Zawiadamiający nie ma statusu strony w niniejszym postępowaniu (gdyż nie ma statusu pokrzywdzonego), pozostaje on jedynie osobą, która zawiadomiła o deliktach dyscyplinarnych, których - w ocenie Zamawiającego - mieli dopuścić się Radcowie Prawni. W konsekwencji, na podstawie art. 70⁴ ust. 4 a contrario ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych, pomimo odmiennego pouczenia Rzecznika, Zamawiającemu nie przysługiwało prawo do wniesienia odwołania od wydanego w niniejszej sprawie Postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia. „Mylne pouczenie stron o możliwości zaskarżenia orzeczenia nie prowadzi do powstania po ich stronie uprawnienia do zaskarżenia orzeczenia, gdy takiej możliwości nie przewiduje ustawa. Złożone w tej sytuacji zażalenie należy uznać za niedopuszczalne z mocy ustawy (art. 430 § 1 KPK w zw. z art. 429 § 1 KPK) i pozostawić je bez rozpoznania” (tak: Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie - II Wydział Karny z 19.03.2016 r. II AKz 461/17).

W myśl art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 o radcach prawnych w zw. z art. 429 § 1 kpk i art 430 § 1 kpk, Sąd odwoławczy pozostawia bez rozpoznania przyjęty środek odwoławczy m.in. jeżeli wniesiony został przez osobę nieuprawnioną. „Osoba, która nie ma statusu strony w postępowaniu dyscyplinarnym, a jedynie zawiadomiła o delikcie dyscyplinarnym, nie jest uprawniona do wniesienia odwołania. Takie odwołanie pozostawia się w aktach bez rozpoznania.” (tak: Postanowienie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego KIRP z dnia 26 marca 2018 r. sygn. akt WO- 20/18).

W związku z powyższym postanowiono jak w sentencji.

O kosztach postępowania Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ Ustawy o radcach prawnych w związku z § 1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 Uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. nr 86/K/2015.